

Винахід, що передбачається, відноситься до ветеринарної медицини, а саме до комплексного лікування індиків при гістомонозі.

Гістомоноз - інвазійне захворювання індиків, рідше курей, цесарок, перепілок, курінок, фазанів. Загибель індиків від гістомонозу досягає 40%.

Під впливом хвороби порушується кровообіг та з'являються застійні явища, шкіра голови птиці набуває темно-синього кольору (Blackhead), а при прогресуючій анемії вона стає блідою. Це розповсюджене інвазійне захворювання індиків у птахогосподарствах різних форм власності півдня України і є причиною загибелі індикопоголів'я від 5,8 до 20,8% (Богач М.В., Тараненко І.Л. Гістомоноз індиків на півдні України. Ветмедицина, Харків, 2002, с.91-94).

Захворюють на гістомоноз дорослі індики 12-17 місячного віку, самці. Спалахи гістомонозу у самців з ураженням сліпих виростів кишечника, а особливо печінки відмічаються з пізньо-весняного періоду до середини літа. Помічено, що самці індиків в цей період, а це період парування, майже не годуються, що призводить до втрати маси тіла і відповідно зниження загальної резистентності організму. Ймовірно на такому низькому імунному фоні легко розвиваються і накопичуються гістомонади, викликаючи певні патологоанатомічні зміни.

Лікування і профілактика гістомонозу індиків набуває все більшого значення якщо урахувати, що індики заражаються одночасно гетеракідозом і гістомонозом.

До ідеальних антгельмінтних препаратів такі вимоги: вони повинні сприяти повному звільненню хворих від певного виду гельмінтів, не повинні бути токсичними; бути доступними для масового застосування; не мати сторонніх властивостей (запах, смак, консистенція); і бути відносно дешевими у грошовому еквіваленті.

Синтезовано і резистезовано чимало антгельмінтиків закордонних і вітчизняних виробників, які є досить ефективними проти *Histomonas meleagridis*, але ці препарати не спричиняють стійкого лікувального ефекту, гістомонозостатична їх дія перебільшує гістомоноцидну активність. Препарати стримують клінічний прояв гістомонозу, але остаточно не виловлюють (Протасевич М.В. Взаимоотношение *Heterakis gallinarum* *Histomonas meleagridis* и профилактика гистомоноза индеек путем проведения комплекса противогетеракидозных мероприятий. // Дис. на соиск. уч. степени канд. вет. наук.-М. 1968.-158 с.).

Було з'ясовано лікувальну ефективність Ампроліума 22% у поєднанні з Бровалевамізолом при гістомонозі індиків. Відомо, що гістомонади окрім паразитування в сліпих кишках птиці проникають у брижові кровоносні судини і з током крові заносяться у печінку. Для лікування гістомонозу індиків застосували в комплексі кокцидіостатик - Ампроліум 22% з Бровалевамізолом. Бровалевамізол - прозорий розчин, 1мл препарату містить 80,0мг левамізола гідрохлориду в спеціальному розчиннику.

В печінці тварин і птиці левамізол трансформується в оксімеркаптоетилфеніл- імідазолідин, який позитивно впливає на імунну систему тварин і птиці (А.В. Березовський, Лікарські препарати нового покоління, 2000р., Київ).

В основу винаходу поставлено задачу розробити засіб для лікування індиків при спонтанній гістомонозно-гетеракідозній інвазії, що містить левамізол, (бровалевамізол), шляхом додавання ампроліуму 22% при тому, що вказані компоненти вводять у дозі, мг/кг корму:

Левамізол -18-25

(Бровалевамізол)

Ампроліум - 250-320

Корм – 1кг, щоб забезпечити ефективність засобу для лікування індиків при спонтанній гістомонозно-гетеракідозній інвазії.

Засіб приготують ретельним змішуванням компонентів з кормом.

Приклад 1.

Матеріалом для досліджень були спонтанно інвазовані гістомонозом індики різних вікових груп, починаючи з 14-добового до 175-добового віку, які були вилучені з фермерських і приватних господарств Одеської області і утримувались в умовах віварію Одеської дослідної станції. Всього в досліді щодо визначення терапевтичної ефективності Ампроліуму 22% і Бровалевамізолу було задіяно 26 індиків різних вікових груп, які були розділені на 2 групи і утримувались окремо. Дослідження проводили в лабораторії паразитології ОДС ІЕКВМ. Для виявлення гістомонад робили зіскоб із слизової оболонки сліпих виростів товстого кишечника від вимушено забитої птиці та слизової клоаки від живих індиків, джгутикові форми яких рухаються поштовхами. Крім того, користувались загальноприйнятим методом Фюллеборна для виявлення яєць *Heterakis gallinarum*. Для бактеріологічного дослідження готували мазки та відбитки із слизової оболонки товстих кишків та уражених ділянок печінки і фарбували за Романовським-Гімза. Індікам першої групи задавали з кормом Ампроліум 22% в терапевтичній дозі 300мг на 1кг корму, який ретельно вимішували, а 13 індікам другої групи давали Ампроліум 22% в поєднанні з імуностимулятором - Бровалевамізолом також в терапевтичних дозах за власною схемою. Спочатку добовий раціон ретельно вимішували з Ампроліумом і додавали Бровалевамізол з розрахунку 20мл на 1кг корму, вологомішанка.

Приклад 2.

Лікувально-профілактичні заходи при гістомонозі індиків проводили за власно-розробленою схемою. Після остаточного з'ясування і лабораторного підтвердження наявності гістомонозу у індиків були сформовані дві групи птиці – по 13 голів у кожній, які утримувались в окремих приміщеннях і на однаковому раціоні.

Схема проведення лікувально-профілактичних заходів в обох групах була однаковою 3:3:3 діб трьома курсами, лише з такою різницею, що в першій групі застосовували кокцидіостатик - Ампроліум 22% в суміші з кормом, а в другій групі застосовували кокцидіостатик - Ампроліум 22% у поєднанні з Бровалевамізолом за схемою. Індики 2-ї групи, яким задавали суміш корму у вигляді вологої мішанки, досить апетитно і остаточно поїдали корм.

Встановлено, що у групі індиків, спонтанно інвазованих гістомонозною інвазією, при застосуванні з терапевтичною метою кокцидіостатика Ампроліума 22% у дозі 300,0мг на 1кг корму за схемою 3:3:3 діб трьома курсами після завершення схеми лікування у дванадцяти забитих виявлено гістомонозні уражені печінки в яких також містились гістомонади. Гістомонад у кишечнику не виявлено. Екстенсивність склала 83,4%, гістомоноцидна дія направлена на кишечну форму інвазії. У другій групі, якій застосовували Ампроліум 22% у дозі

300,0мг на 1кг корму в поєднанні з Бровалевамізолом з розрахунку 20мл на 1кг корму при спонтанному гістомонозі терапевтична ефективність склала 100%. В окремих уражених ділянках печінки гістомонад не виявлено. При розтині 13 індиків, в кишечнику одного виявлено 6 гетеракісів, що говорить також про досить високу ступінь ЕЕ - 90,0, проведених лікувально-профілактичних заходів.

Засіб для лікування індиків при спонтанній гістоманозно-гетеракідозній інвазії має терапевтичну ефективність.